

Motion till riksdagen 2020/21:2518

av **Helena Vilhelmsson m.fl. (C)**

Moderniserad lagstiftning för att motverka spridning av våldsamt pornografi

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en utredare bör tillsättas för att med tydligt mandat se över lagstiftningen för att begränsa spridningen av våldsamt pornografiskt material på nätet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under hösten 2020 har medier rapporterat om barns utsatthet för pornografi och hur den påverkar deras hälsa. Dagens så kallade mainstreamporr innehåller inte sällan våldsamt innehåll.

Killar beskriver hur de introduceras för våldsporr redan som nioåringar, hur de blir avtrubbade och söker mer extremt innehåll. Tjejer söker sig till ungdomsmottagningar för samlagssmärter och berättar att de pressas att ställa upp på ”hårt sex”. Dessa erfarenheter bekräftas av experter från rättsväsendet, polis, kuratorer, skolsköterskor, läkare, landets tjejjourer, elevorganisationen SNAF och många fler. Detta leder oundvikligen till en snedvriden bild på sexualitet, sin kropp och vad som är rätt och fel.

Konsekvenserna av den våldsamma pornografins skadeverkningar, både för de som medverkar i porrfilmer och för de som tittar, har länge varit kända. Flera forskningsstudier har visat hur pornografen blivit mer våldsamt och att förnedring av kvinnor i dag är normaliserat inom det som kallas mainstreamporr.

Enligt Folkhälsomyndigheten råder det alltför stora skillnader i killar och tjejers vanor och föreställningar om sex och samlevnad. Därför är detta en angelägen fråga. Det handlar om jämställdhet och att bryta de destruktiva normer som begränsar killar och tjejer i sin sexuella identitet.

Mycket av dagens pornografi är så våldsamt att den i många fall kan jämföras med allvarlig misshandel. Många gånger är porrfilmerna dokumenterade våldtäkter. Om

dessa våldshandlingar och dokumenterade övergrepp skulle inträffa i något annat sammanhang så skulle de som utför våldshandlingarna ställas inför rätta.

Lagen om olaga våldsskildring (brottsbalken 16:10c) säger att man inte, varken i stillbild eller rörliga bilder, får sprida eller skildra sexuellt våld eller tvång. Men detta existerar på nätet, på porrsajter som dessutom enkelt kan nås av barn och unga under 18 år. I och med digitaliseringen av förskola och skola, och att mobiltelefonanvändningen kryper allt lägre ner i åldrarna, exponeras barn för dokumenterade övergrepp.

Regeringen vet detta och vissa åtgärder har vidtagits. Barnombudsmannen utreder hur barns hälsa och relationer påverkas av pornografi, regeringen har beslutat om att införa examensmål på lärarutbildningen som säkerställer att alla lärare rustas att utbilda i sex och samlevnad, skolverket har fått i uppdrag att se över hur frågor som pornografi och samtycke kan tydliggöras i undervisningen.

Men en sak fattas fortfarande: en uppdaterad lagstiftning. Det är tydligt att den lagstiftning som finns för att skydda barn från pornografi skrevs innan barn hade tillgång till internet. I butiker får porren inte exponeras i barnhöjd, porrfilmerna får inte visas på tv under tider då barn brukar titta, och det är ett brott att sätta upp en pornografisk bild på allmän plats. Men på nätet når våldsporren våra barn på några sekunder, dygnet runt. Lagstiftningen har inte hängit med, därför måste den förändras.

Vårdnadshavare och skolan har ett ansvar. Men det räcker inte. Oavsett hur bra samtalen och hur pedagogisk undervisningen än är, kan det aldrig vara samhällets enda svar på den våldsamma pornografins skeva bild som förmedlas till våra barn och unga. Information och samtal måste följas av en uppdaterad lagstiftning.

Att censurering av våldsamma filmer kan göras enligt svensk lag, men att det inte görs en censurering av sexuellt våld är orimligt. Vi menar att en utredare bör få ett tydligt uppdrag att föreslå lagstiftning för att begränsa spridningen av våldsam pornografi på nätet för att skydda barn och unga. Denna fråga bör belysas utifrån såväl rättspolitiska och socialpolitiska skäl som integritetsskäl.

Detta uppmärksammas och görs i andra länder. Möjligheter som prövats är åldersverifikation och att internetleverantörer erbjuder kunder porrfria abonnemang som standard och att kunder som vill se pornografi får göra ett aktivt val.

En utredning i syfte att föreslå uppdaterad lagstiftning bör skyndsamt tillsättas. Lagstiftningsinstrumentet måste moderniseras även när det gäller sexuellt våld.

Helena Vilhelmsson (C)

Annika Qarlsso (C)

Ola Johansson (C)